

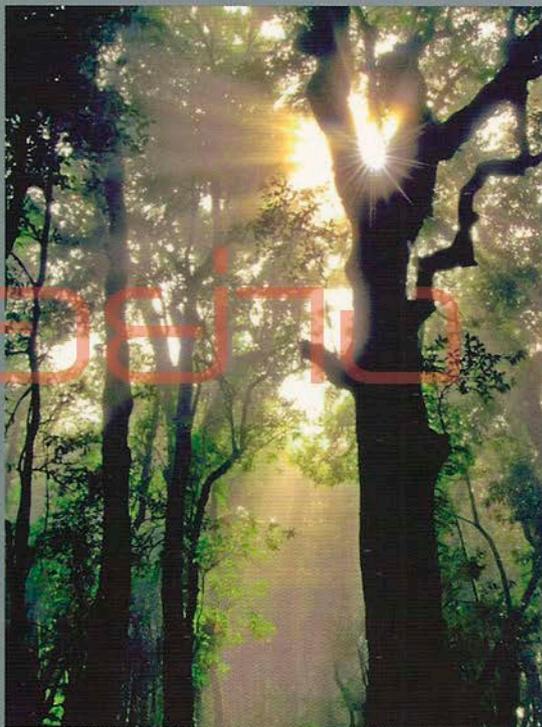
ธรรมสภาพร
สำนักงานในเครือสภาธรรมใจดี

อาริยบูชา ๑๐๐ ปี ชาตกาล พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ)

อยู่กับความดี ของชีวิต

ตัวอย่าง

ปารุกถาธรรม ปัญญานันทภิกขุ

ความดีของชีวิต คือความสุข
สุขสงบจิตใจอยู่เพราะรู้เห็นอะไรๆ ตามความเป็นจริง
พุทธปัญญาวิธีเรียนรู้แง่มุมดีๆ ของชีวิต และการฝึกจิตเพื่อทำชีวิตให้มีความสุข

สารบัญ

กลับร้ายให้กลายเป็นดี	๑๓
เพลงพินิจชีวิตด้วยปัญญา และศรัทธา	๑๔
มองเห็นความดี อยู่กับความดีมีประโยชน์	๒๔
ใช้ชีวิตต้องคิดก้าวหน้าจึงจักอยู่รอด	๓๐
ฝึกฝนชีวิตให้อดทนต่อความลำบากเสียบ้าง	๓๖
ทั้งหมด เราเป็นเองโดยใจเรา	๔๓
มองในแง่ดี	๕๑
มองสิ่งทั้งหลายให้รู้เห็นตามที่มีมันเป็นอยู่จริงๆ	๕๖
เรียนรู้ธรรมแล้ว จงประพฤติธรรมให้ถูกธรรม	๖๖
วิธีควบคุมจิต	๘๑
จงตามรักษาใจอย่าให้สั่นไหวกับสิ่งเร้าจากภายนอก	๘๕
ศีล สมาธิ ปัญญา คือธรรมชำระชีวิต	๘๘
อย่าอยู่ให้ร้อนด้วยไฟ คือกิเลส แต่จงอยู่ให้เย็นด้วยธรรมะ	๙๔
จงใช้สติเป็นเครื่องกัน ปัญญาเป็นเครื่องกรอง	๙๗
จิตไม่ปรุงแต่ง คือ จิตแห่งพุทธะ	๑๐๓

จิตที่ฝึกดีแล้ว นำสุขมาให้

๑๐๘

จักได้บาป หรือ บุญ อยู่ที่จิตคิดดี หรือคิดชั่ว

๑๑๓

สติธรรม คือเครื่องรักษาเรือนกาย เรือนใจ

๑๑๗

การฝึกจิตไม่ใช่ฝึกแต่เด็ก ผู้ใหญ่ก็ต้องฝึก

๑๒๗

วางแผนชีวิต ฝึกฝนตนเอง

๑๓๑

ยิ่งโลกเปลี่ยนแปลง ต้องยิ่งฝึกจิตให้รู้เท่ารู้ทัน

๑๓๕

ฝึกคนให้ก้าวหน้า

ตัวอย่าง

กลับร้าย ให้กลายเป็นดี

"ผู้ไม่ก้าวหน้าในด้านปัญญา
ไม่ได้ชื่อว่าเป็นพุทธบริษัทแท้"

ปาฐกถาธรรม เรื่อง กลับร้ายให้กลายเป็นดี
วันอาทิตย์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒

เราทั้งหลายที่มาศึกษาธรรมะ จะโดยฟังก็ดี โดยการอ่านจากหนังสือก็ดี หรือด้วยการคิดค้น ด้วยการประสบพบเห็นก็ดี เพื่อประโยชน์แก่การนำธรรมะไปใช้ในชีวิตประจำวัน ใช้เหมือนกับกระจกส่องอะไรต่างๆ เพื่อให้เห็นชัดด้วยปัญญา แล้วจะได้มีความสบายใจ คลายทุกข์ คลายร้อน เรื่องแก้ไขปัญหาคือเรื่องสำคัญที่เราจะต้องใช้ธรรมะเป็นเครื่องแก้ ถ้าเราไม่ได้ใช้หลักธรรมะเป็นเครื่องแก้ มันก็เหมือนกับว่าไม่ได้แก้ ทีนี้เราไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของธรรมะ เราก็มาศึกษา มาทำความเข้าใจ เพื่อจะได้เอาไปใช้เป็นเครื่องมือสำหรับแก้ไขต่อไป

ถ้าเราเกิดปัญญาความเข้าใจแล้ว เราจะมองเห็นว่า เมื่อก่อนกับเดี๋ยวนี้แตกต่างกัน คือเมื่อก่อนนั้นเราไม่รู้อะไร รับอะไรมาด้วยความเขลาด้วยความไม่รู้ แต่ว่าต่อมาเรารู้ว่าอะไรเป็นอะไร เราก็รู้จักรับเอาแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ สิ่งใดที่ไม่เป็นประโยชน์แก่ชีวิต เราก็ไม่เอา คนเราที่ไม่รู้ไม่เข้าใจ พบปัญหาหลายๆ ก็เพราะว่าไปรับสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์แก่ชีวิตมาใช้ในชีวิตประจำวัน เพิ่มปัญหาเรื่อยๆ รับสิ่งนั้นรับสิ่งนี้เข้ามามากมาย คล้ายกับเรือที่บรรทุกทุกอย่างของ แต่ว่าของสิ่งนั้นไม่สู้เป็นประโยชน์นัก แต่ก็บรรทุกทุกอย่าง จนเรือเพียบ พอเกิดคลื่นใหญ่เรือก็ล่มจมไป ของก็เสียหาย...

ในชีวิตของเรานี้ก็เหมือนกัน เรารับสิ่งนั้นสิ่งนี้เข้ามาไว้ในใจ

ของเรา ในสมองของเรา แต่เราไม่รู้ว่สิ่งนั้นมันเป็นประโยชน์อย่างไร มีคุณแก่ชีวิตของเราอย่างไร หรือเป็นทุกข์เป็นโทษอย่างไร เราไม่เข้าใจ เราเพียงแต่รับมาตามเขาบอกเขาว่า อะไรต่างๆ เกิดเป็นปัญหาหนักอกหนักใจ สร้างความทุกข์ความเดือดร้อนในเรื่องอะไรต่างๆ เพราะเราไม่รู้ ไม่เข้าใจในเรื่องนั้น เห็นเขาทำอะไรประพฤตืออย่างใด เราก็ทำตามอย่างเขา ประพฤตืออย่างเขา แต่หาได้เกิดปัญญาขึ้นในใจไม่บ้างว่า ทำทำไม ทำแล้วจะได้อะไร ไม่ทำอย่างนั้นจะได้หรือไม่ก็ไม่เคยคิด เพียงแต่ยอมรับทำตามกันมา อันนี้เขาเรียกในภาษาธรรมะว่า อธิโมกข์ หมายความว่า รับเรื่อยไป โดยไม่ใช้ปัญญาไม่ใช้ความรู้ความเข้าใจ ไม่ใช้ศรัทธาตามแบบในพระพุทธศาสนา

ศรัทธาตามแบบพระพุทศาสนา นั้น เราไม่ยอมรับอะไรง่าย ๆ แต่เราเพียงแต่รับเอามาคูลูกเอามาเฟ่งพินิจ เพื่อหาเหตุผลในเรื่องนั้นๆ เพื่อค้นคว้าสิ่งนี้คืออะไร มันไม่ให้ประโยชน์อะไรเราก็ปิดทึงไป ไม่ยอมรับการกระทำอย่างนี้เขาเรียกว่า มีศรัทธาถูกต้อง เป็นสัมมาศรัทธา แล้วก็ มีปัญญาถูกต้องขึ้นในจิตใจของเรา ทำให้เราคลายจากความวุ่นวาย สับสนค้ำยประการต่างๆ

มีคนจำนวนไม่น้อยที่มองอะไรไม่ชัด มองในแง่เดียวแต่ไม่มองสองแง่ ว่ามันมีอะไรดีบ้างมีอะไรชั่วบ้าง มองเจอแต่ของชั่วไม่เจอของดี

เพราะไม่ได้ใช้ปัญญาพิจารณา จึงได้เกิดความวุ่นวายสับสนด้วยประการต่างๆ ในทางธรรมะของเรานั้นท่านสอนให้มองอย่างเพ่งพินิจ ใช้คำว่า ฉาน

ฉาน เขาแปลว่า เพ่ง คือมองด้วยการเพ่งเล็งลงไป เพื่อให้ทะลุปรุโปร่งในเรื่องนั้น ไม่มองอะไรแต่เพียงผิวเผิน แล้วก็ลงมตีว่าอย่างนั้นว่าอย่างนี้ มันมีทางคิดได้ง่าย เพราะเราไม่ได้พิจารณาอย่างรอบคอบ แต่ถ้าหากว่าเรามองอะไรด้วยการเพ่งอย่างแท้จริง ปัญญาก็เกิดเหมือนกัน เหมือนคั่งที่ท่านกล่าวว่า "นัตถิ ฉานะ อปัญญาสสะ" ฉานยอมไม่มีแก่ผู้ไม่มีปัญญา แล้วก็ปัญญาไม่มีแก่ผู้ที่ไม่มีความ คือถ้าไม่มีปัญญาก็เพ่งไม่เป็น ผู้ไม่เพ่งก็ไม่เกิดปัญญาเหมือนกัน อันนี้ก็เป็นปัญญาขั้นต้นเอาไปเพ่งให้ลึกเข้าไป เราก็ได้ปัญญาสูงขึ้น ถ้าเราไม่เพ่งพินิจปัญญาจะเกิดได้อย่างไร และผู้ที่ไม่มีความขั้นต้น หรือไม่สนใจในการเพิ่มพูนปัญญา แต่ว่ายอมรับอะไรๆ ง่ายๆ ผู้นั้นก็ไม่มีทางจะก้าวหน้าในเรื่องปัญญาคืบมาได้ ผู้ไม่ก้าวหน้าในด้านปัญญาไม่ได้ชื่อว่าเป็นพุทธบริษัทแท้ ผู้ที่เป็นพุทธบริษัทที่แท้จริงนั้นต้องมีปัญญาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในเรื่องอะไรๆ ต่างๆ

เพราะฉะนั้น คนที่เป็นพุทธบริษัท ต้องเป็น สิกขะกาโม หมายความว่า ใครต่อการศึกษา ใครต่อการศึกษาทำความเข้าใจในเรื่อง

อะไรๆ ต่างๆ สนใจในการที่จะฟัง สนใจในการที่จะอ่านสนใจในการที่จะคิดค้นในเรื่องอะไรๆ ต่างๆ อันเป็นเรื่องของชีวิต เรื่องการงาน การสังคม แม้การเมือง เรื่องอะไรก็ใช้ปัญญาพิจารณาอยู่ทั้งนั้น โดยเฉพาะในขณะนี้พุทธบริษัทต้องใช้ปัญญาอย่างมาก เพราะว่าใกล้กาลจะเลือกผู้แทนเข้ามาแล้ว ต้องใช้ปัญญา เลือกคนให้มันดีหน่อย อย่าเลือกคนขี้เมาเข้าไปในสภา เสียชื่อเสียงเสีย หรือว่าพวกอาชญากร เจ้าของบ่อนคนค้าฝิ่นอะไรอย่างนี้เป็นตัวอย่าง เลือกเข้าไปแล้วมันขายหน้า จังหวัดใดเลือกคนประเภทนี้ก็แสดงว่า คนจังหวัดนั้นไม่มีหูไม่มีตา ไปเลือกคนแบบหลับหูหลับตา เลือกเข้าไปทำให้เสียชื่อเสียง เราจึงต้องใช้ปัญญาในเรื่องนี้เหมือนกัน คือต้องคุประวัติคน คุณารกระทำของเขา คุณารประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันว่า เป็นคนประเภทใด มีคุณธรรมเป็นหลักหรือเปล่า เป็นคนเสพอะไรบ้างคิดอะไรบ้าง สภาพจิตใจเป็นอย่างไร ถ้าเป็นคนใจต่ำใจทราม ไม่มีคุณงามความดีประจำจิตใจ ก็ไม่ไหว เราจะไม่เลือกคนอย่างนั้น แต่เราจะเลือกคนที่ดีที่สุดที่เขาสมัครให้เราเลือก ผู้สมัครมันมีเยอะแยะ แต่ว่าเอาคนที่เรียกว่า มันเลวน้อยหน่อย คีมากมันหายาก ก็เอาคนที่เลวน้อยหน่อย พอใช้ได้ เราก็เลือกคนอย่างนั้น อย่างนี้ก็ต้องใช้ปัญญา

แม้เราจะไปซื้อข้าวซื้อของมาใช้ ก็ยังต้องใช้ปัญญา ว่าเราจะเลือกอะไร ยี่ห้อใด รากามันแพงหรือว่ามันถูก ถ้าถูกใช้ไม่กัวันกะเทาะ

ไม่ดี แต่ถ้ามันแพงหน่อยแต่่าใช้ได้ทน เราก็ควรจะเลือกเอาที่แพง เพราะได้ใช้หลายวัน เราต้องพิจารณาอย่างนี้ คบคนก็ต้องพิจารณาว่าคนนั้นเป็นคนอย่างไร ดีควรแก่การคบหรือไม่ หรือว่าเป็นคนชั่วคนร้ายนิสัยใจคอไม่ดี ไม่ควรแก่การที่เราจะคบหาสมาคม เราก็ไม่คบคนประเภทอย่างนั้น แม้จะไปในที่ใด เราก็ต้องพิจารณาว่าเราจะไปในที่ใด จะไปทำไม ที่นั่นจะให้อะไรแก่เรา ให้ความดีงามทางจิตใจ หรือว่าให้ความเสื่อมโทรมทางจิตใจของเรา ของที่เราจะกินเข้าไป เราก็ต้องเลือกดูว่า กินเข้าไปแล้ว มันจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง เป็นทุกข์เป็นโทษต้องใส่จะเสียหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่เป็นประโยชน์เราก็ไม่กิน ของดื่มก็เหมือนกัน ถ้าสิ่งใดเราดื่มเข้าไปแล้วไม่เกิดประโยชน์ แต่เป็นพิษเป็นภัยแก่ร่างกาย เราก็ไม่ดื่ม ของที่สูดเข้าไปทางจมูก ถ้าเห็นว่ามันให้ทุกข์ให้โทษ เราก็ไม่สูดไม่ดมเข้าไป แต่ว่าเราจะสูดดมเฉพาะสิ่งที่บริสุทธิ์ เป็นการชำระชะล้าง ฟอกโลหิตจิตใจของเราให้สะอาดขึ้น ถ้าเราได้ใช้ปัญญาพิจารณาอย่างนี้ เรียกว่า ปลอดภัย ในภาษาธรรมะท่านจึงสอนว่า ให้พิจารณาก่อนจะเสพสิ่งนั้นๆ ก่อนจะกิน ก่อนจะดื่ม ก่อนจะคบหาสมาคม ก่อนจะทำอะไรก็ให้พิจารณาอย่างรอบคอบ การพิจารณาอย่างรอบคอบเป็นหลักประกัน ไม่ให้เกิดความผิดพลาดเสียหายขึ้นในชีวิตของเรา เราจะอยู่อย่างปลอดภัย เพราะการใช้ปัญญาเป็นเครื่องพิจารณาอย่างนี้

เพลงพินิจชีวิต

ท้วงปัญญา และศรัทธา

"ปัญญาเป็นเครื่องพิจารณา
ก็อาศัยหลักธรรมที่เราศึกษานั้นเอง
เพราะในหลักธรรมเขาบอกว่า
อะไรเป็นกุศล อะไรเป็นอกุศล
สิ่งใดเป็นกุศลก็เรียกว่าใช้ได้ ทำได้
แต่ถ้าสิ่งใดเป็นอกุศล สิ่งนั้นไม่ดี มีทุกข์มีโทษ
เราไม่ควรจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นๆ"

ปัญญาเป็นเครื่องพิจารณาก็อาศัยหลักธรรมที่เราศึกษานั้นเอง เพราะในหลักธรรมเขาบอกว่า อะไรเป็นกุศล อะไรเป็นอกุศล สิ่งใดเป็นกุศลก็เรียกว่าใช้ได้ ทำได้ แต่ถ้าสิ่งใดเป็นอกุศล สิ่งนั้นไม่ดี มีทุกข์ มีโทษ เราไม่ควรจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นๆ จะเป็นบุคคล เป็นสถานที่ หรือจะเป็นสิ่งที่เราเสพด้วยจิตใจ ถ้าเป็นกุศลแล้วใช้ได้ ถ้าเป็นอกุศล เราจะไม่เอาสิ่งนั้นเขามาสร้างกายจิตใจของเราเป็นอันขาด อันนี้เป็นหลักที่เราจะต้องพิจารณา ยิ่งคนที่อยู่ในวัยหนุ่มวัยฉกรรจ์ด้วยแล้ว ล่อแหลมต่ออันตราย ชีวิตจะเสียหายได้ง่าย ถ้าหากเราไม่พิจารณาอย่างรอบคอบในเรื่องนั้นๆ เพราะฉะนั้นคนหนุ่มๆ ที่เป็นเหมือนม้ากำลังคະนอง ค้องหาบังเหียนมาสวมตัวเอง **บังเหียนสำหรับสวมตัวเองก็คือความรู้สึกรับผิดชอบชีวิต** ความแนวธรรมะในทางพระศาสนาซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตเรามากเหลือเกิน เราจะต้องเข้าใจผู้รู้ไว้ หมั่นฟังคำสอนคำแนะนำตักเตือน เอาไปคิดไปตรองให้เห็นชัดด้วยตัวของเราเอง และประการสุดท้ายก็ต้องปฏิบัติตามสิ่งที่เราได้รู้ได้เข้าใจนั้น เพื่อปรับปรุงสิ่งทั้งหลายในชีวิตของเราให้ดีขึ้น

คนที่อยู่ในวัยหนุ่มไม่ว่าหญิงหรือชาย ต้องมีหลักประจำใจว่า เราจะเจริญเติบโตไม่เฉพาะแต่เพียงร่างกาย แต่เราจะทำจิตใจของเราให้เจริญเติบโตด้วยคุณงามความดีด้วย **ถ้าจิตใจไม่เจริญเติบโตด้วยคุณงามความดี เราก็เติบโตแต่เพียงร่างกาย** การเติบโตทางร่างกาย

นั่นไม่ใช่เรื่องลำบากอะไร สัตว์เคราจรานมันก็เติบโตได้ ต้นไม้มันก็เติบโตได้ เราจะเห็นว่าสัตว์เคราจรานเกิดออกมาแล้วมันก็โตวันโตคืนเหมือนกัน นั่นเป็นความเติบโตทางวัตถุ ต้นไม้เมื่อเราปลูกลงไป น้ำดีคืนคือ อุณหภูมิพอเหมาะ มันก็เจริญเติบโตขึ้นเหมือนกัน เพราะฉะนั้นความเจริญทางร่างกายนั้นไม่ใช่เรื่องแปลกอะไร มันเป็นเรื่องตามธรรมชาติของมัน ถ้าไม่มีอะไรเข้ามาเป็นอุปสรรคขัดขวางแล้ว มันเติบโตขึ้นไปเรื่อยๆ ร่างกายของเราก็เป็นเช่นนั้น ของสัตว์ของต้นไม้ก็เป็นเช่นกัน แม้แผ่นดินก็เจริญขึ้นได้โดยธรรมชาติ เคยสังเกตเห็นที่แห่งหนึ่ง เมื่อสมัยเป็นเด็กเคยไปเลี้ยงวัวเลี้ยงควายอยู่แถวนั้น มันลุ่มมันลึก ควายลงไปแล้วตกลงไปในโคลนถึงท้อง กว่าจะขึ้นได้ต้องคืบกันหลายทีทีเดียว แต่เดี๋ยวนี้ประมาณสักห้าสิบปีให้หลัง ที่นั่นกลายเป็นที่ดอนสูงขึ้นมา น้ำไม่ท่วมเหมือนสมัยก่อน แล้วดินก็แข็งไม่เป็นโคลนเป็นคมเหมือนสมัยก่อนแล้ว จึงเห็นได้ว่าสิ่งเหล่านี้มันพอกพูนเจริญขึ้นโดยธรรมชาติของวัตถุ ความเจริญของวัตถุจึงเป็นเรื่องที่เป็นเองตามธรรมชาติ

ความเจริญทางจิตใจนั้น เราจะปล่อยให้มันเป็นไปเองตามธรรมชาติไม่ได้ เพราะถ้าปล่อยตามธรรมชาติแล้วมันจะไม่ดีขึ้น แต่จะไหลเลื่อนไปในทางต่ำ ทางไม่ดีไม่งาม เพราะเราไม่รู้จักควบคุม ไม่รู้จักบังคับ ไม่รู้จักให้อาหารที่ถูกต้องแก่จิตใจของเรา มันก็เป็นไปเพื่อความเสื่อมเสียหายทุกวันทุกเวลา เราทั้งหลายที่เป็นพ่อเป็นแม่

ก็พอจะมองเห็นอยู่ว่าลูกของเรานั้น มีความเจริญอย่างไร บางคนก็มีความเจริญทางกาย แต่ว่าจิตใจไม่เจริญเติบโต ไม่ประสีประสา ไม่รู้จักผิดชอบชั่วดี ไม่มองเห็นอนาคตของชีวิตว่าเราจะเป็นอย่างไรรเราจะทำอะไรเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เราจะอาศัยอะไรเป็นเครื่องมือทำมาหากิน และไม่รู้จักศึกษาเล่าเรียน เที่ยวสนุกไปเล่นไป นอนก็ตื่นสาย อย่างนี้ร่างกายมันก็เจริญ แต่ว่าจิตใจไม่เจริญด้วยความรู้ ด้วยความสามารถ ด้วยคุณธรรมคือความประพฤติดีประพฤติกชอบ ความเจริญอย่างนั้นไม่ได้เรื่องอะไร จะกลายเป็นคนประเภற்பัญญาอ่อนไปเสียด้วยซ้ำไป เคยเห็นคนปัญญาอ่อนร่างกายเจริญเติบโตดี แต่จิตใจไม่ไหว สมอมินчимเป็นไอ้ที่มอยู่ตลอดเวลา แล้วชีวิตมันจะไปรอดได้อย่างไร อันนี้เป็นเรื่องน่าคิด

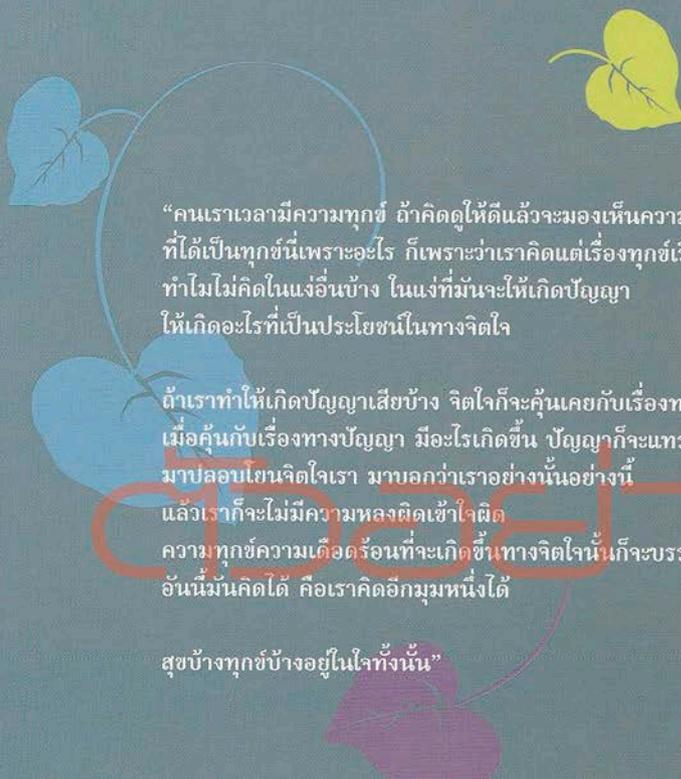
เพราะฉะนั้น เราจึงต้องมีการปรับปรุงแต่งตัวเรา เพิ่มพูนสิ่งที่เป็นความรู้ความเข้าใจ หาเครื่องเหนี่ยวรั้งบังคับจิตใจให้อยู่ในสภาพที่คิงาม ไม่ให้หลงคิดอยู่ในสิ่งชั่วสิ่งเลวทราม แต่ให้มีความงามความดี เช่นมีความคิดก้าวหน้า มีความคิดในการรักการรักงาน มีความคิดในการที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนและแก่ผู้อื่น มีความคิดในทางกตัญญู รู้คุณพ่อแม่ที่ได้เลี้ยงเรามาจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ได้ไปโรงเรียน เรียนหนังสือ หรือมีความรู้พอที่จะเลี้ยงตัวเองได้ เราก็สำนึกว่าเราเป็นหนี้บุญคุณต่อคุณพ่อคุณแม่ เป็นหนี้คุณครูบาอาจารย์ เป็นหนี้แผ่นดิน

แผ่นฟ้าคั่นหมากรากไม้ ลำธารลำห้วย ที่เราได้เกิดมาอาศัยสิ่งเหล่านี้
มีความสำนึกว่าเราต้องตอบแทนต่อสิ่งเหล่านี้ การตอบแทนต่อสิ่งเหล่านี้
นี้ นั่น เราทำได้ด้วยการประพฤติตนเป็นคนดีนั่นเอง

ตัวอย่าง

“คนเราเวลา มีความทุกข์ ถ้าคิดดูให้ดีแล้วจะมองเห็นความจริง
ที่ได้เป็นทุกข์นี้เพราะอะไร ก็เพราะว่าเราคิดแต่เรื่องทุกข์เรื่องเดียว
ทำไมไม่คิดในแง่อื่นบ้าง ในแง่ที่มีมันจะทำให้เกิดปัญญา
ให้เกิดอะไรที่เป็นประโยชน์ในทางจิตใจ

ถ้าเราทำให้เกิดปัญญาเสียบ้าง จิตใจก็จะคุ้นเคยกับเรื่องทางปัญญา
เมื่อคุ้นกับเรื่องทางปัญญา มีอะไรเกิดขึ้น ปัญญา ก็จะแทรกขึ้นมาทันที
มาปลดปล่อยจิตใจเรา มาบอกว่าเราอย่างนั้นอย่างนี้
แล้วเราก็จะไม่มีความหลงติดเข้าไปผิด
ความทุกข์ความเดือดร้อนที่จะเกิดขึ้นทางจิตใจนั้นก็จะบรรเทาเบาบางลงไป
อันนี้มันคิดได้ คือเราคิดอีกมุมหนึ่งได้

สุขบ้างทุกข์บ้างอยู่ในใจทั้งนั้น”

หมวดศาสนา-ธรรมะประยุกต์

ISBN 978-616-229-011-4

9 786162 290114

การให้ธรรมะ ชนะการให้ทั้งปวง
www.satapornbooks.com

โครงการจัดพิมพ์หนังสือ ธรรมสมโภช ๑๐๐ ปี ชาตกาล พระพรหมมิ่งกลจรรย์ (ปัญญาธิบดีภิกขุ)

ธรรมสภาพร
สำนักพิมพ์ในเครือสวทศบพคส์

ร่วมกับ

วัดปัญญาบันฑการาม